

Врз основа на член 47 став 1 точка 6 од Законот за Народната банка на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 158/10, 123/12, 43/14, 153/15, 6/16 и 83/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 110/21, 74/24 и 16/25) и член 40 став 14 од Законот за решавање банки („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 209/23), Советот на Народната банка на Република Северна Македонија донесе

О Д Л У К А

за содржината и начинот на оцена на планот за реорганизација и за содржината на извештаите за неговото спроведување („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 71/25)

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

1. Со оваа одлука се пропишуваат:

- содржината на планот за реорганизација на работењето на банка над која се применува инструментот за внатрешна распределба на загубите;
- начинот на оцена на планот за реорганизација заради негово одобрување и
- содржината на извештаите за спроведувањето на планот за реорганизација што се доставуваат до Народната банка на Република Северна Македонија (во понатамошниот текст: Народната банка).

2. Одредбите од оваа одлука коишто се применуваат на банка соодветно се применуваат и на другите лица на кои се применува Законот за решавање банки (во понатамошниот текст: Законот), доколку не е поинаку определено со оваа одлука.

3. Одделни изрази употребени во оваа одлука го имаат следново значење:

3.1. **„Лица надлежни за планот“** се управниот одбор на банката што се решава или лицата задолжени од Народната банка за извршување на она за што се овластени со членот 59 став (1) од Законот, коишто го изработуваат планот за реорганизација во согласност со членот 40 од Законот;

3.2. **„Мерки за реорганизација“** се мерките коишто треба да се преземат заради обновување на нормалното работење на банката што се решава или на дел од нејзините активности, односно деловни линии, на долг рок;

3.3. **„Обновување на нормалното работење на банката на долг рок“** е обезбедување одржливост на банката на долг рок најдоцна до крајот на периодот на реорганизација, што подразбира дека банката има деловен модел којшто е одржлив на долг рок и дека банката во подолг рок ќе биде способна да ги исполнува барањата за стапките на адекватност на капиталот и другите супервизорски стандарди пропишани со Законот за банките и подзаконските акти донесени врз основа на овој закон, вклучително и интерниот капитал утврден во согласност со регулативата на Народната банка за методологијата за управување со ризиците;

3.4. **„Основно сценарио“** е сценариото за коешто лицата надлежни за планот сметаат дека најверојатно ќе се оствари при обновувањето на нормалното работење на банката на долг рок.

3.5. **„Период на реорганизација“** е периодот во кој се преземаат мерките за реорганизација содржани во планот за реорганизација по примената на инструментот за внатрешна распределба на загубите сè до обновувањето на нормалното работење на банката на долг рок.

За останатите термини коишто се користат во оваа одлука соодветно се применува значењето утврдено со Законот за решавање банки и Законот за банките и со подзаконските акти донесени врз основа на овие закони.

II. СОДРЖИНА НА ПЛАНОТ ЗА РЕОРГАНИЗАЦИЈА

4. Планот за реорганизација (во понатамошниот текст: планот) ги содржи елементите пропишани во членот 40 став (5) од Законот, односно содржи:

4.1. Детална оцена на факторите, проблемите и условите поради кои банката којашто се решава ги исполнува условите од членот 19 став (1) точка 1) од Законот, што вклучува:

- опис на причините коишто придонесле за влошување во работењето на банката и за започнување на постапката на решавање, вклучувајќи ги и причините коишто довеле до влошување на финансиските показатели пред започнувањето на постапката за решавање,
- краток опис на мерките за спречување криза и мерките за управување со криза, доколку биле преземени такви мерки од надлежен орган за решавање или надлежен орган за супервизија или од страна на банката, пред изработката на планот;

4.2. Опис на мерките коишто треба да се преземат заради обновување на нормалното работење на банката на долг рок, што вклучува:

- опис на стратегијата и мерките за реорганизација, имајќи ги предвид одредбите од точките 5, 6 и 7 на оваа одлука,
- проекции за финансиското работење на банката за време на периодот на реорганизација и начинот на кој се планира обновувањето на нормалното работење на банката на долг рок, имајќи ги предвид одредбите од точката 8 на оваа одлука,
- мерките коишто ќе ги преземе банката којашто се решава за усогласување со регулаторните барања во најкраток можен рок, а најдоцна до завршувањето на периодот на реорганизација, вклучувајќи го и барањето за исполнување на минималната стапка на сопствени средства и дозволени обврски, во согласност со Законот,
- податоци поврзани со одржливоста на преземените мерки, имајќи ги предвид одредбите од точките 9 и 10 од оваа одлука;

4.3. Динамика/временска рамка за спроведување на мерките за реорганизација, што подразбира дефинирање квартална динамика на остварувањето на планот со определување на клучните фази на реорганизацијата и на клучните финансиски показатели и соодветните нивоа на тие показатели коишто треба да се достигнат во

одделните фази на реорганизацијата. Динамиката и финансиските показатели можат да бидат предмет на приспособување во согласност со точката 11 на оваа одлука.

Стратегија и мерки за реорганизација на работењето на банката

5. Стратегијата и мерките за реорганизација на работењето на банката треба да го определат начинот на кој се планира обновувањето на нормалното работење на банката којашто се решава за време на периодот на реорганизација, што вклучува:

- реорганизација на деловниот модел;
- мерки за спроведување на стратегијата за реорганизација на одделна деловна линија, на банката или на групата;
- планирано времетраење на реорганизацијата и на одделните клучни фази на спроведувањето на реорганизацијата;
- начин на соработка со Народната банка како надлежен орган за решавање и како надлежен орган за супервизија;
- начин на вклучување надворешни лица во процесот на реорганизација на работењето на банката, доколку е потребно и
- план за комуникацијата во банката и со јавноста во врска со мерките за реорганизација.

6. Доколку е предвидено да се продадат или да се затворат деловни линии или делови од банката, во стратегијата за реорганизација треба да бидат утврдени:

- деловните линии или деловите, постапката на нивно затворање или продажба;
- очекуваниот временски период за спроведување на затворањето или продажбата;
- формите на финансирање или услугите што и натаму ќе се обезбедуваат или ќе се даваат од или на банката.

Ефектот од продажбата од ставот 1 од оваа точка треба да биде заснован на конзервативни претпоставки, со примена на споредливи референтни вредности, општоприфатени методологии за процена на вредноста, како што се процената на вредноста спроведена од страна на друштвото за ревизија или овластениот проценител, истражувањето на пазарот или врз основа на вредноста на слична деловна линија, при што се зема предвид и веројатноста за остварување на загубата.

За деловните линии или деловите на банката коишто и натаму ќе се вршат, односно ќе работат, во планот треба да се предвиди начинот на отстранување на можните недостатоци во работењето коишто би можеле да влијаат врз одржливоста на банката на долг рок, дури и кога овие недостатоци не се директно поврзани со исполнувањето на условите од членот 19 став (2) од Законот.

7. Мерките утврдени во планот треба да ги земат предвид предностите и недостатоците на банката и на нејзиниот реорганизиран деловен модел во однос на макроекономското и пазарното окружување во кое работи.

Во планот можат да се вклучат и мерките коишто претходно биле предвидени со планот за закрепнување или со планот за решавање на банката, доколку тие мерки се применливи и по решавањето на банката.

Народната банка нема обврска да го достави планот за решавање на увид на лицата надлежни за планот.

Проекции за финансиското работење

8. Со проекциите за финансиското работење на банката за време на периодот на реорганизација се определуваат најмалку:

- трошоците и влијанието на реорганизацијата врз билансот на успех и билансот на состојба на банката;
- описот на потребите за финансирање за време на периодот на реорганизација и можните извори на финансирањето;
- начинот на работење на банката со кој ќе се обезбеди покривање на сите трошоци, но и обезбедување соодветен поврат до завршувањето на периодот на реорганизација;
- билансот на состојба по решавањето на банката којшто ја одразува новата структура на обврските и капиталот на банката, како и отписот на средствата извршен врз основа на привремената процена на вредноста на средствата и обврските на банката или дополнителната конечна процена на вредноста на средствата и обврските на банката, спроведени во согласност со Законот;
- проекцијата на клучните финансиски показатели, особено на показателите за ликвидноста, квалитетот на активата, финансирањето, профитабилноста и ефикасноста.

Одржливост на преземените мерки

9. Планот треба да содржи доволно информации коишто ќе ѝ овозможат на Народната банка да ја оцени одржливоста на предложените мерки и на влијанието на реорганизацијата врз критичните функции на банката, како и врз финансиската стабилност, во согласност со точката 14 од оваа одлука.

10. За потребите на точката 9 од оваа одлука, планот треба да содржи:

10.1. Краток приказ на основното сценарио со образложение зошто биле избрани мерките за реорганизација коишто се предвидени во планот;

10.2. Краток приказ на алтернативните сценарија со оптимистички и конзервативни претпоставки во однос на основното сценарио, при што обновувањето на нормалното работење на банката на долг рок треба да е можно во сите сценарија, со разлики во одделните сценарија во однос на периодот на реорганизација, мерките за реорганизација и финансиските показатели.

За потребите на основното сценарио и на сценаријата од ставот 1 потточка 10.2 од оваа точка, планот треба да содржи приказ на најзначајните информации коишто се земени предвид при подготовката на поединечните сценарија, како и успешноста на банката во секое од тие сценарија, што подразбира:

- клучни претпоставки (на пр. клучни макроекономски варијабли);
- проекција на билансот на состојба и на билансот на успех;
- клучни финансиски показатели на ниво на деловната линија, банката и групата.

11. Со планот треба да биде предвидена можност за лицата надлежни за планот

да ја приспособуваат стратегијата за реорганизација или поединечните мерки во случаите кога повеќе не се очекува дека нивната понатамошна примена ќе придонесе кон обновувањето на нормалното работење на банката на долг рок, во рамките на планираниот период на реорганизација.

Лицата надлежни за планот се должни да ја известат Народната банка за потребните приспособувања од ставот 1 на оваа точка, преку доставување на извештаите за спроведувањето на планот за реорганизација во роковите предвидени во точката 21 став 2 и точката 22 на оваа одлука. Доколку е потребно итно известување на Народната банка, лицата надлежни за планот можат ги достават извештаите од точката 21 став 1 на оваа одлука и во други рокови од тие што се предвидени во точката 21 став 2 на оваа одлука.

Лицата надлежни за планот не смеат да ги спроведуваат приспособувањата од ставот 1 од оваа точка без да побараат и без да добијат одобрување од Народната банка, во согласност со членот 40 од Законот.

III. НАЧИН НА ОЦЕНА НА ПЛАНОТ ЗА РЕОРГАНИЗАЦИЈА

12. Во роковите пропишани со Законот, Народната банка го оценува доставениот план од аспект на веројатноста дека неговото спроведување ќе овозможи обновување на нормалното работење на банката на долг рок.

Оцената од ставот 1 од оваа точка ги опфаќа најмалку следниве критериуми:

- подготвеноста за спроведување на планот, имајќи ги предвид барањата од точката 13 од оваа одлука;
- одржливоста на планот оценета во согласност со точките 14 и 15 од оваа одлука;
- соодветноста на предложената стратегија и мерките за реорганизација, оценета во согласност со точката 16 од оваа одлука;
- усогласеноста на планот со други планови на банката, имајќи ги предвид барањата од точката 17 од оваа одлука и
- можноста за ефикасно следење на планот и за контрола на неговото спроведување оценета во согласност со точките 18 и 19 од оваа одлука.

Подготвеност за спроведување на планот

13. Лицата надлежни за планот се сметаат за подготвени за негово спроведување, доколку за нив од планот може да се утврди дека:

- го поддржуваат планот и се подготвени да го обезбедат неговото спроведување;
- определиле една или повеќе организациски единици во банката за спроведување на планот и лице/а одговорно/и за работата на организациската единица, односно на организациските единици;
- обезбедиле ефикасна соработка и поддршка од сите заинтересирани страни.

Одржливост на планот

14. Поднесениот план се смета за одржлив доколку:

14.1. Постои висок степен на сигурност дека остварувањето на планот ќе овозможи обновување на нормалното работење на банката на долг рок, што подразбира

планот да се заснова на реални претпоставки, сценарија и соодветни финансиски показатели коишто се утврдуваат на ниво на деловните линии, банката или групата. Притоа, претпоставките, сценаријата и финансиските показатели треба да се приспособени на макроекономските и пазарните движења;

14.2. Предвидува опис на начинот на кој банката ќе обезбеди соодветен поврат по завршувањето на периодот на реорганизација, при што се имаат предвид остварувањата на други банки со слична големина и деловен модел, како и на историските податоци за повратот остварен од банката;

14.3. Соодветно се идентификувани ризиците коишто би се појавиле при спроведувањето на планот, при што се имаат предвид ризиците идентификувани од Народната банка или од други надлежни органи;

14.4. Поконзервативното сценарио од точката 10 став 1 потточка 10.2 на оваа одлука се заснова на претпоставки коишто се со доволно ниво на екстремност, но и теоретска остварливост, но и коишто се специфични за банката. Обновувањето на нормалното работење на банката на долг рок, дури и при вакво сценарио, не треба да вклучува дополнителна примена на инструменти за решавање коишто не се применувале во моментот на изработка на планот, ниту пак треба да предизвика појава на значајни пречки за решавањето на банката. Доколку Народната банка утврди дека планот може да предизвика појава на значајни пречки за решавањето на банката, ќе побара од банката да го ревидира планот, во согласност со Законот, наведувајќи ги активностите што треба да се преземат за отстранување на утврдените пречки.

14.5. Банката може да ги исполнува барањата за интерниот капитал во согласност со регулативата на Народната банка за методологијата за управување со ризиците. Притоа, Народната банка поаѓа од критериумите за оцена на деловниот модел на банката, односно природата, видот и обемот на финансиските активности што ги врши банката и на ризиците на кои е или на кои може да биде изложена како резултат на тие активности, вклучувајќи ги и ризиците коишто произлегуваат од макроекономското окружување.

15. Стратегијата за реорганизација треба да биде во согласност со целите и начелата на решавањето утврдени во Законот, при што особено се цени влијанието на стратегијата и мерките за реорганизација врз критичните функции на банката, начинот на функционирање на финансискиот систем и одржувањето на финансиската стабилност.

Соодветност на стратегијата и мерките за реорганизација

16. Предложената стратегија и мерки за реорганизација се сметаат за соодветни доколку:

16.1. Информациите содржани во планот во однос на причините што придонесле за започнување на постапката на решавање се усогласени со причините утврдени од Народната банка како надлежен орган за решавање и како надлежен орган за супервизија, како и со процената на вредноста за целите на решавањето извршена во согласност со Законот;

16.2. Анализата на макроекономското и пазарното окружување содржана во планот одговара на соодветните анализи спроведени од Народната банка при вршењето на нејзините задачи;

16.3. Планот е изводлив и реален, што подразбира дека:

- при утврдувањето на мерките во планот се земени предвид можните пречки за примена на тие мерки, како што се пречките коишто би можеле да произлезат од прописите со кои се уредуваат работните односи или други обврски од договорното право,
- стратегијата, мерките, клучните фази и клучните финансиски показатели содржани во планот ги земаат предвид финансиските меѓузависности во рамките на банкарската група,
- стратегијата, мерките, клучните фази и клучните финансиски показатели содржани во планот ја земаат предвид состојбата на пазарите на кои е присутна банката или групата,
- продажбата на средствата на банката, нејзините деловни линии или продажбата на членки на групата предвидени со планот се во согласност со состојбата на пазарите на кои е присутна банката или групата и постоењето и интересот на потенцијалните купувачи,
- референтните вредности или процената на вредноста за утврдување на очекуваните приходи од продажбата се конзервативни, реални и можат да се потврдат;

16.4. Должината на периодот на реорганизација одговара на:

- потребата да се даде доволно време за ефикасно спроведување на стратегијата и мерките за реорганизација заради обновување на нормалното работење на банката на долг рок,
- стандардите и практиките присутни на соодветните пазари,
- потребата од одржување на финансиската стабилност.

Усогласеност на планот

17. Планот треба да биде во согласност со други планови коишто банката ги изработила во согласност со закон.

Доколку планот содржи мерки коишто биле утврдени со планот за закрепнување или со планот за решавање на банката, тие мерки треба да бидат ограничени на оние коишто се применливи и по решавањето на банката, при што се зема предвид и состојбата на пазарите на кои е присутна банката или групата.

Можност за ефикасно следење на планот и контрола на неговото спроведување

18. Планот може ефикасно да се следи и неговото спроведување може да се контролира доколку постои:

18.1. Јасност и прецизност на клучните фази и клучните финансиски показатели од аспект на можноста за нивно редовно следење преку известувањето од главата V на оваа одлука;

18.2. Можност, преку содржината на планот и извештајот за спроведување на планот од точката 21 од оваа одлука, да се оцени дали планот се спроведува во согласност со планираното и дали ќе овозможи остварување на планираните цели;

19. Народната банка може да побара од банката да спроведе соодветни активности, заради следење на планот, особено во однос на навременото информирање во врска со спроведувањето на планот.

Доколку Народната банка ангажира надворешно лице за целосна или делумна проверка на претпоставките и влијанието на мерките предвидени во планот, тоа лице треба да ги исполнува условите за независност на проценителот во согласност со Законот и подзаконските акти донесени врз основа на овој закон.

IV. СОРАБОТКА ПОМЕЃУ НАРОДНАТА БАНКА И ДРУГИ НАДЛЕЖНИ ОРГАНИ

20. Народната банка, пред одобрувањето на планот за банка којашто е дел од група, може да им го достави планот на другите органи за решавање, доколку со тие органи има воспоставено соработка и/или да му го достави планот на колегиумот за решавање во случајот кога со колегиумот претседава органот којшто е надлежен за групата.

V. СОДРЖИНА НА ИЗВЕШТИТЕ ШТО СЕ ДОСТАВУВААТ ДО НАРОДНАТА БАНКА

21. Извештајот за спроведувањето на планот којшто се доставува до Народната банка во согласност со Законот содржи анализа и оцена за спроведувањето на планот, опфаќајќи ги најмалку:

- остварувањето на клучните фази и на мерките и споредбата на нивното влијание со влијанието коешто било предвидено во планот;
- нивото на клучните финансиски показатели на банката и споредбата со нивоата предвидени во планот, но и со нивоата од претходните извештаи за спроведувањето на планот;
- причините за неостварувањето на клучните фази или клучните финансиски показатели, доколку има неостварување и предлозите за надминување на доцнењата или недостатоците;
- други тешкотии поврзани со спроведувањето на планот коишто би можеле да го спречат обновувањето на нормалното работење на банката на долг рок;
- мерките коишто треба да се преземат во следните клучни фази, како и процената на веројатноста за нивното остварување;
- ажурираните проекции на финансиските резултати;
- предлогот за приспособување на поединечните мерки, клучните фази или клучните финансиски показатели, во согласност со точката 11 ставови 1 и 2 на оваа одлука, доколку е тоа потребно и оправдано.

Лицата надлежни за планот го доставуваат извештајот од ставот 1 од оваа точка на полугодишна основа, и тоа:

- со состојба на 31 декември, најдоцна до 15 февруари во наредната година, и
- со состојба на 30 јуни, најдоцна до 15 август.

22. На посебно барање на Народната банка, лицата надлежни за планот се должни да го изготват извештајот од точката 21 став 1 од оваа одлука, со состојба на

друг ден и во друг рок коишто се различни од состојбата и роковите наведени во точката 21 став 2 од оваа одлука.

23. Народната банка може во кое било време да побара доставување и на други податоци и информации коишто се поврзани со спроведувањето на планот од лицата надлежни за планот.

Во барањето од ставот 1 од оваа точка, Народната банка го наведува рокот за доставување на побараните податоци и информации.

VI. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

24. Оваа одлука влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“, а ќе почне да се применува од 13 октомври 2025 година.

**О бр. 02-10864/8
27 март 2025 година
Скопје**

**Гувернер
и претседавач
на Советот на Народната банка
на Република Северна Македонија
д-р Анита Ангеловска-Бежоска**